



# Et barnevennlig sykehus

Etterutdanningsuka for Barnesykepleiere, OUS, 2024

Anestesisykepleier Silje Brækken Hansen

Barne-, fagutviklingssykepleier Helga M. Storå

# Et barnevennlig sykehus

1. Mer barnevennlige rutiner ved prosedyrer
2. Unngå unødig fastholding/tvang
3. Spesialtilpasset informasjon til barn og unge
4. Et kommunikasjonsverktøy: Hippo
5. Bedre smertebehandling generelt

## Fire voksne holdt Audun (9) fast, mens en femte la ned sonde



UTMATTET: Etter hendelsen nektet å legge seg tilbake i se hadde blitt holdt fast. Til slut spisebordet. Foran ham ligge kommunikasjonsboken med



**«Den fysiske makten som ble brukt overfor Audun, var i strid med kravet til å yte forsvarlige helsetjenester.»**

Fylkesmannen i Nordland



# Er det greit at barn og unge utsettes for:

- Unødvendig tvang
- Blir traumatisert av undersøkelser og behandling på sykehus
- Opplever mer smerte og redsel enn nødvendig i forbindelse med medisinske prosedyrer

# Tvangsholding

- Barnet holdes ufrivillig fast til en medisinsk prosedyre av foreldre eller personalet



# «Comfort holding»

- Etter avtale med barnet støttes armen så den ikke flyttes når blodprøven tas



# Lovverket

- Pasientrettighetsloven § 4-4: *Samtykke på vegne av barn:*
  - Foreldreansvarlige har rett til å samtykke til helsehjelp for pasienter under 16 år
  - Barn har rett på informasjon
  - Det skal legges vekt på hva barnet mener, i samsvar med barnets alder og modenhet
  - Barn fra 7 år skal høres
  - Er barnet fylt 12 år, skal det legges stor vekt på hva barnet mener.
- Helsepersonell har et eget ansvar for at helsehjelp og evt tvang er forsvarlig..... Uavhengig av hva foreldrene sier.
  - Helsepersonelloven § 7 *Øyeblikkelig hjelp:...*når hjelpen er påtrengende nødvendig....skal nødvendig helsehjelp gis selv om pasienten ikke er i stand til å samtykke, og selv om pasienten motsetter seg helsehjelpen.

# Team:

- Barnelege (prosjektleder)
- Barnepsykiater
- Barnepsykolog
- Fagutv.spl. barneavd
- Barnesykepleier dagpost
- Fagbioingeniør
- Anestesilege/anestesisykepleier





# Blodprøverutinene

- EMLA!!!
- Endret tidspunkt
- Våkne og forberedte barn og foreldre



# Hippo

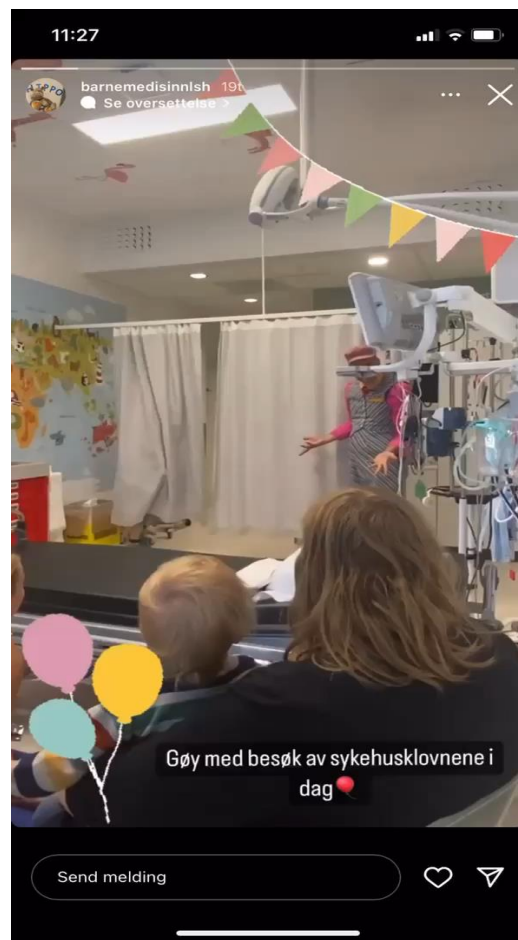
- Kommunikasjonsverktøy
  - Demonstrasjon
  - Informasjon
  - Illustrasjon



# Hippo



# Sykehusklavnene



# Undervisning fra s-BUP RH/OUS

- Fantasireise
- Avledningsteknikker
- Magisk hanske
- Gi oppgave til barnet og forelderen
- Bruk av maskot (Hippo)
- Smertescoring/smertelindring

# Lystgass

- Ferdig blanding med 50% lystgass/50% oksygen.
- Virker etter 3-5 min.
- Virkningen over kort tid etter avslutning
- Krever ro og god forberedelse
- Lite/ingen bivirkninger
- Få kontraindikasjoner
- Prosedyrer som blodprøver, veneporntål, stell av CVK, PVK, leddpunksjon med mere.
- Fra ca 4 år, må kunne samarbeide om å puste i masken
- Anestesiinnledning



# Lokalbedøvelse/smertelindring

- Emla eller Rapydan skal tilbys alle barn som skal ta blodprøver (trylleplaster)
- Amming eller sukkervann til små barn
- Sukrose 24% - den kan du lage selv:
  - Kok opp 1 dl vann med 24 gram sukker (4 porsjonsposer farin à 6 gram)
  - Kjøl ned før du gir den til barnet..
  - Holdbar 2 døgn i kjøleskap eller 1 mnd i fryser.
- Drops til større barn



# De fem obligatoriske

## 1. Forberedende samtale

- Se barnet
- Informasjon/forberedelse
- Erkjenn barnets smerteopplevelse og anerkjenn barnet og foreldrenes opplevelse.

- Vær bevisst god kommunikasjon
- Vis på bamse/Hippo

## 2. Lokalbedøvelse/smertelindring

- Emla/rapydan/sukkervann, annet

## 3. Posisjonering

Sitte på fang/stol/bryst mot bryst

### DE 5 OBLIGATORISKE

- 0 MÅ PROSEDYREN GJENNOMFØRES?**
  - Hvis barnet er spesielt engstelig, hopp rett til punkt 5/plan B, i tillegg til de 5 obligatoriske
- 1 FORBEREDENDE SAMTALE**
  - Skap en rolig og positiv atmosfære. Se barnet.
  - Informasjon tilpasset barnets alder
  - Vis på bamse/Hippo
  - Anerkjenn barnets og foreldrenes opplevelse
  - Vær oppmerksom på kommunikasjon
  - Avtal oppgaver og belønning
- 2 LOKALBEDØVELSE/ SMERTELINDRING**
  - Emla (førstevalg) påføres en time før prosedyren og fjernes 15 min før prosedyren utføres
  - Rapydan påføres 30 min før prosedyre
  - Barn under 1 år: bruk i tillegg sukkervann 2-5 min før prosedyre, under og en stund etter prosedyre
  - Store barn kan få et drops for å stimulere flere sanser
- 3 POSISJONERING**
  - 0-1 år: Kroppskontakt eller svøpt i et teppe
  - 1-5: sitte oppreist, gjerne på fanget til en forelder
  - 5-12 år: sitte oppreist, foreldre nær, gjerne holde i hånden
  - 13-18 år: Sitte oppreist i egen stol, med mulighet for foreldres tilstedeværelse
- 4 AVLEDNING**
  - Små barn: fortelle historie, synge, blåse såpebobler, spille spill, Hippo
  - Større barn: fantasireise, musikk, telefon, iPad, spill, VR-briller
  - Foreldre må gjerne involveres i avledningen
- 5 TIMEOUT/ PLAN B**
  - Må prosedyren gjennomføres? Må den gjøres nå? Vurder utsettelse/mer forberedelse. CL-team?
  - Midazolam: virker ikke smertestillende
  - Dexdor nasalt: dempe lys, gjøre alt klart før Dexdor administreres
  - Livopan: barnet må kunne akseptere masken
  - Annen anestesi: kontakt anestesi

Smil, vær påskrudd og sørg for å holde oppmerksomheten til barnet. Gi ros og premie i etterkant





# De fem obligatoriske forts:

## 4. Avledning

- Aldersavhengig: såpebobler, lese bok, sang, spill, film. Hold fokuset rettet mot avledningen

## 5. Plan B

- Må det gjøres nå? Må det gjøres på denne måten?
- Lystgass, dexdor, benzodiazepiner, anestesi
  
- E-håndboka til Oslo Universitetssykehus, ID: 142203

# Medikamenter

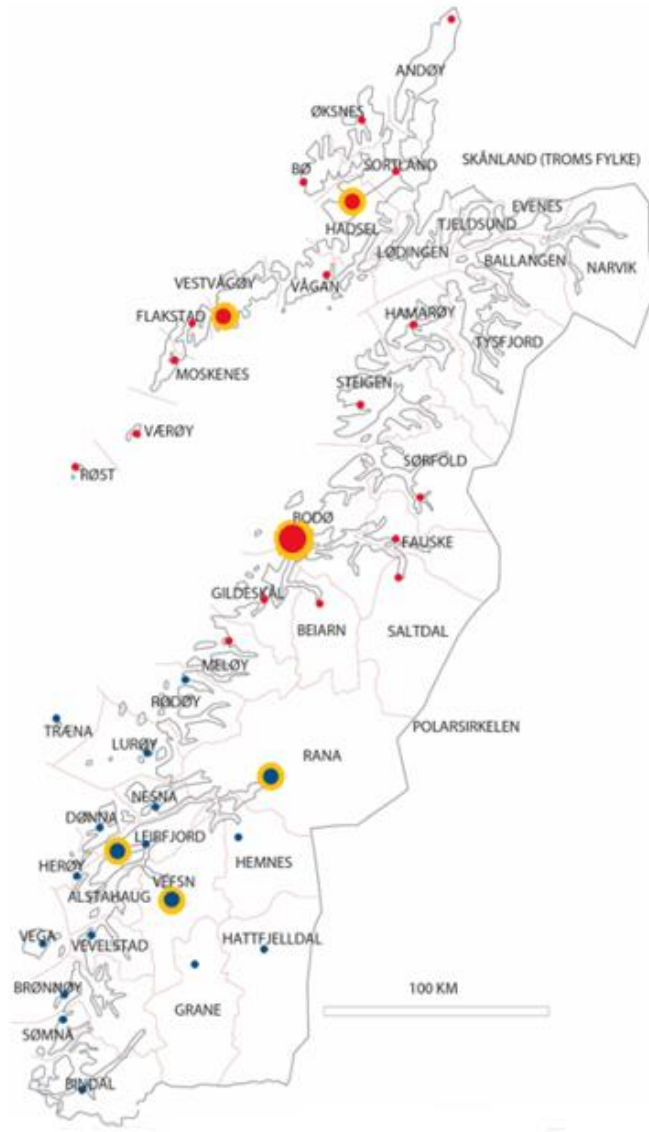
- Dexdor
- Midazolam
- EMLA/Rapydan
- Ketamin nasalt
- Annen sedasjon

# Fra Barneklirikken til hele NLSH



# Barnevennlig operasjonsstue





## Ansvarsområde for Barneklinikken:

37 kommuner

Sykehus merket gult

- Nordlandssykehuset HF - rødt
- Helgelandssykehuset HF - blått



# Filmer som forberedelse:



Live og Elle får narkose på Nordlandssykehuset

Sett 67k ganger • for 1 år siden



Nordlandssykehuset er et barnevennlig sykehus! Live og Elle har vært på sykehuset og fått narkose. Bli med når sykehusbamsen ...



Oliver gjør en MR-undersøkelse på Nordlandssykehuset

Sett 35k ganger • for 8 måneder siden



Nordlandssykehuset er et barnevennlig sykehus! Oliver har vært på sykehuset og tatt en MR-undersøkelse. Bli med når ...



Leonard og Hedda tar blodprøve

Sett 709 ganger • for 3 uker siden



Nordlandssykehuset er et barnevennlig sykehus! Leonard og Hedda har vært på sykehuset og tatt blodprøve. Bli med :)



# Noen ganger..

- Må det gjøres? **JA**
- Må det gjøres nå? **JA**
- Må det gjøres på denne måten? **JA**
  
- Journalføre vurderingen

# Kan fastholding skje på en ok måte?

- «Nå må du **ta deg sammen** og **sitte rolig**, hvis ikke må jeg **holde** deg!»

eller

- «Nå ser vi at det er for stor jobb for deg å **holde kroppen rolig** – det er helt ok - da hjelper vi til å **støtte** litt. **Dette får vi til sammen**»
- Tvang skal journalføres



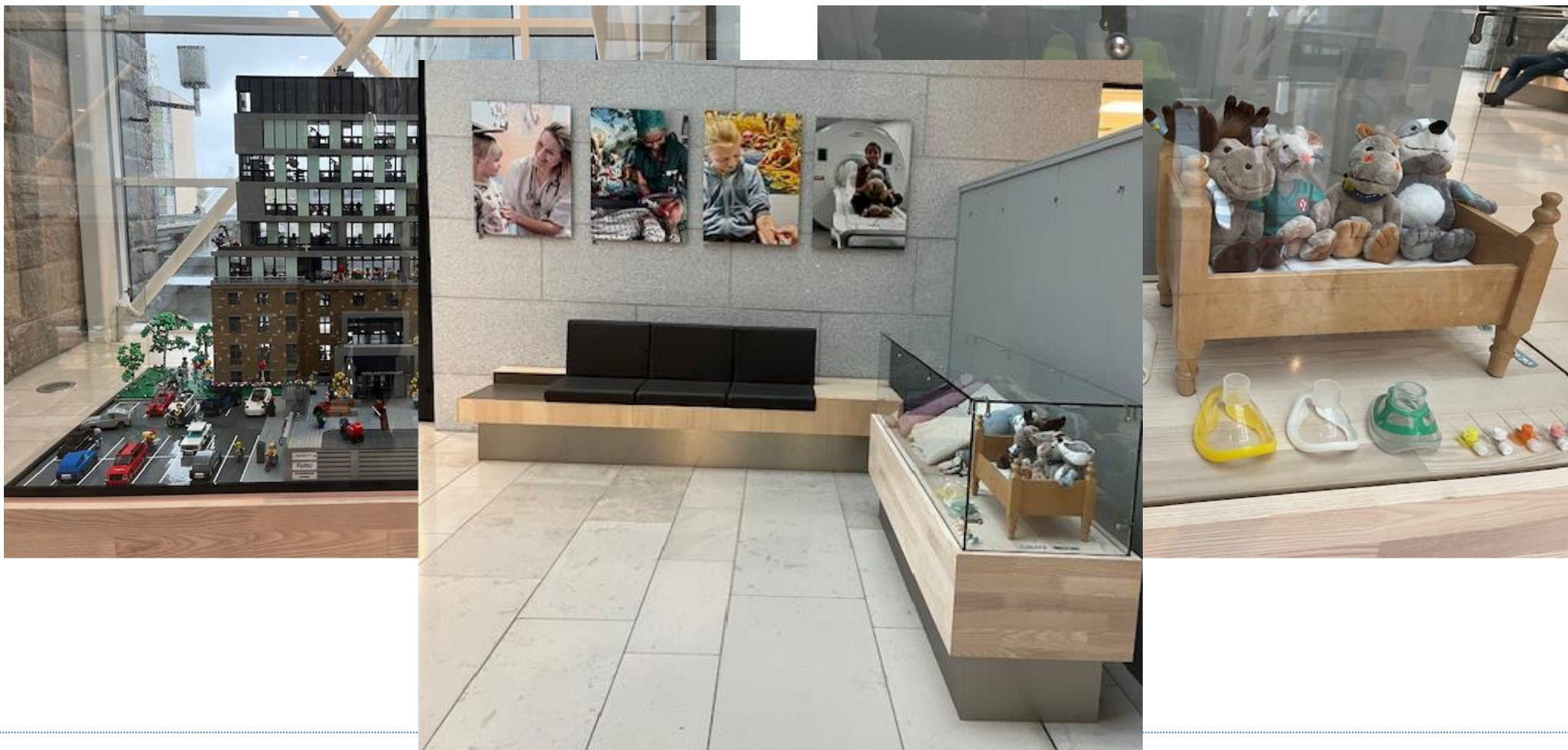
# Til det bedre, men fortsatt en vei å gå



Aftenbøn med dockorna som kamrater  
Akademiska sjukhuset i Uppsala,  
1920tal



# Besøksområde i Nordlandssykehuset



# Vi snakker sammen

- Det er aksept for at det er vanskelig å gjennomføre en prosedyre
- Det får ta lengre tid
- Bedre samarbeid mellom enhetene: Barneavd, Anestesi, rtg, lab, EEG
- Legger en plan sammen
- Mulighet for å legge inn i kritisk informasjon i journalen
- Noen ganger må man

# Tusen takk til s-BUP RH/OUS for mye og god hjelp!



# Viktige medhjelpere:

- Ungdomsrådet ved NLSH
- S-BUP OUS/RH
- Rasmus på Riksen
- Ildsjeler i sykehuset: Lab, Anestesi, egne ansatte i barneklubben
- Interesse fra lokalsykehusene
- WEB/internettsidene til NLSH – kommunikasjonsavdelingen
- Ledelsesforankret – fra enhetsledere i barneklubben til direktør i NLSH

# Takk for oss!

- [Silje.braekken.hansen@nordlandssykehuset.no](mailto:Silje.braekken.hansen@nordlandssykehuset.no)
- [Helga.marie.stora@nordlandssykehuset.no](mailto:Helga.marie.stora@nordlandssykehuset.no)